

KLASA: 602-04/15-01/47
URBROJ: 215883-07-15-1
U Osijeku, 30. studenoga 2015.

**Fakultetskom vijeću
Filozofskog fakulteta**

Izvješće o mentorskom sustavu na Filozofskom fakultetu u Osijeku za akademsku godinu 2014./2015.

Od akademske godine 2012./2013. na Filozofskom fakultetu u Osijeku primjenjuje se dorađeni mentorski sustav za koji je godišnjim planom rada Povjerenstva za osiguravanje i unapređivanje kvalitete visokog obrazovanja predviđena analiza te izrada izvješća. Svrha analize mentorskog sustava je praćenje provedbe predviđenih aktivnosti, utvrđivanje prednosti i nedostataka mentorskog sustava te unapređivanje kvalitete sustava.

Izvješće o mentorskom sustavu sastoji se od analize podataka dobivenih iz izvješća nastavnika mentora za akademsku godinu 2014./2015., analize podataka dobivenih iz ankete o mentorskom sustavu u akad. godini 2014./2015. provedene među studentima Filozofskog fakulteta u Osijeku, te usporedbi s podatcima iz prethodne akademske godine (na temelju Izvješća o mentorskom sustavu na Filozofskom fakultetu u Osijeku od 27. listopada 2014.). Podatke je prikupio Ured za kvalitetu, obradio ih je referent Vladimir Poličić, a izvješće je na temelju dostavljenih podataka napisala predsjednica Povjerenstva za kvalitetu dr. sc. Ljubica Matek.

1. Mentorska izvješća

U akademskoj godini 2014./2015. na Filozofskom fakultetu u Osijeku imenovano je 84 mentora, za razliku od prošle godine kada ih je bilo 92.¹ Najviše je mentora imenovano na Odsjeku za engleski jezik i književnost, njih 19, dok ih je najmanje imenovano na Odsjeku za pedagogiju, Odsjeku za filozofiju i Katedri mađarskog jezika i književnosti (svaki odsjek odnosno katedra imenovali su po 5 mentora).² Svih 84 mentora predalo je svoja izvješća Uredu za kvalitetu.

Prosječno je svaki mentor bio zadužen za mentoriranje 20,33 studenata, što je nešto više nego prethodne akademske godine kada je taj broj iznosio 18,17 studenata (tada je bilo više imenovanih mentora), a detaljniji podatci o broju mentora i studenata za akad. godinu 2014./2015. prikazani su u tablici 1.

¹ Podatke o mentorima Uredu za kvalitetu dostavili su voditelji odsjeka i katedri.

² Razlike u broju imenovanih mentora postoje zbog činjenice da na odsjecima/katedrama ima različiti broj zaposlenih nastavnika te zbog različite prakse na odsjecima pri čemu je manji broj odsjeka sve nastavnike imenovao mentorima, a većina ne.

ODSJEK/KATEDRA	BROJ MENTORA u odnosu na broj nastavnika na odsjeku/katedri	PROSJ. BROJ STUDENATA PO MENTORU
ENGLESKI JEZIK I KNJIŽEVNOST	19 (od 19)	18,05
FILOZOFIJA	5 (od 9)	26,40
HRVATSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST	10 (od 30)	35,70
INFORMACIJSKE ZNANOSTI	13 (od 18)	9,46
NJEMAČKI JEZIK I KNJIŽEVNOST	9 (od 15)	21,89
PEDAGOGIJA	5 (od 14)	28,40
POVIJEST	9 (od 9)	19,78
PSIHOLOGIJA	9 (od 17)	16,78
MAĐARSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST	5 (od 7)	17,00
UKUPNO	84	20,33

Tablica 1. Broj mentora i studenata u akademskoj godini 2014./2015.

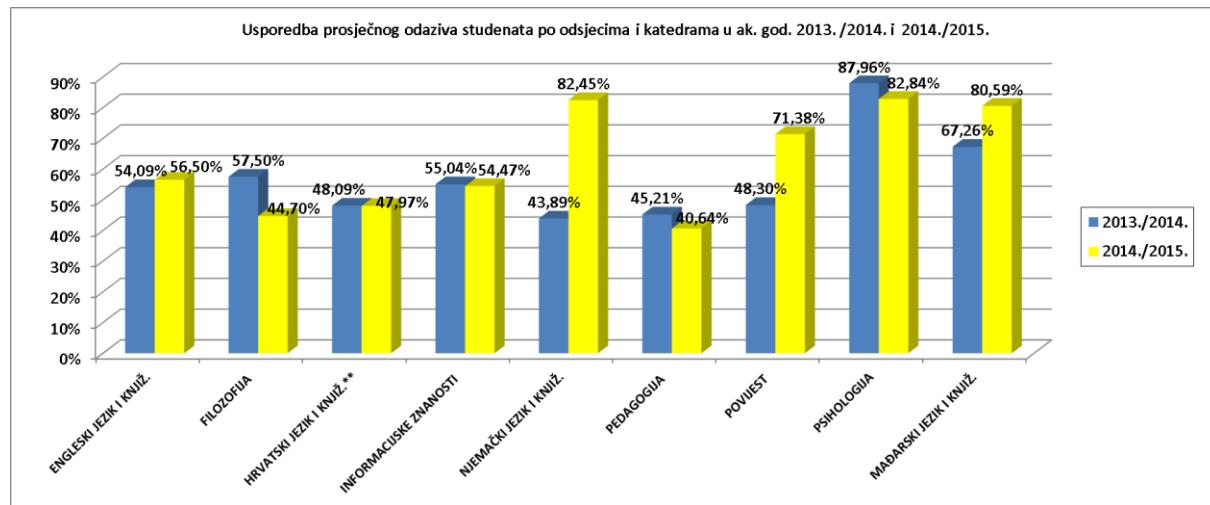
Ukupno su održana 224 mentorska sastanka (u akad. godini 2013./2014. održano je 247 sastanka), od toga najviše na Odsjeku za informacijske znanosti (52 sastanka, kao i prethodne akad. godine), a najmanje na Odsjecima za pedagogiju i filozofiju te Katedri za mađarski jezik i književnost (svi po 10 sastanaka) što razmjerno odgovara broju imenovanih mentora. Više podataka o broju sastanaka dostupno je u tablici 2.

ODSJEK/KATEDRA	BROJ PREDANIH IZVJEŠĆA	BROJ SASTANAKA U ZIMSKOM SEMESTRU	BROJ SASTANAKA U LJETNOM SEMESTRU	BROJ SASTANAKA U AKAD. GODINI
ENGLESKI JEZIK I KNJIŽEVNOST	19	21	21	42
FILOZOFIJA	5	5	5	10
HRVATSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST	10	16	14	30
INFORMACIJSKE ZNANOSTI	13	26	26	52
NJEMAČKI JEZIK I KNJIŽEVNOST	9	11	9	20
PEDAGOGIJA	5	5	5	10
POVIJEST	9	9	9	18
PSIHOLOGIJA	9	16	16	32
MAĐARSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST	5	5	5	10
UKUPNO	84	114	110	224

Tablica 2. Broj izvješća mentora i broj mentorskih sastanaka u akademskoj godini 2014./2015.

Prosječan ukupni odaziv studenata na mentorske sastanke u akad. godini 2014./2015. iznosi 60,13% i veći je nego u akad. godini 2013./2014. kada je iznosio 56,41%. Najveći odaziv studenata u protekljoj akademskoj godini bio je na Odsjecima za psihologiju (82,84%) i njemački jezik i književnost (82,45%) na kojemu se ujedno bilježi i najveći porast u prosječnom odazivu, a najmanji na Odsjeku za pedagogiju (40,64%). U usporedbi s ukupnim prosječnim odazivom studenata (60,13%) na četiri odsjeka bilježimo nadprosječan odaziv

studenata: Njemački jezik i književnost (82,45%) gdje se odaziv studenata povećao za dvostruko u odnosu na akad. godinu 2013./2014., Povijest (71,38%), Psihologija (82,84%) te Mađarski jezik i književnost (80,59%), dok je na preostalim odsjecima odaziv nešto manji od prosječnoga. Na slici 1. prikazan je usporedni prosječni odaziv studenata na mentorske sastanke za sve odsjeke i katedre, a u tablici 3. ukupni podatci o odazivu po odsjecima i katedrama.

Slika 1. Usporedni prosječni odaziv studenata na mentorske sastanke po odsjecima i katedrama za akad. godine 2013./2014. i 2014./2015.

Ukupno je, prema zaprimljenim izvješćima, obavljeno 762 individualna mentoriranja (u akademskoj godini taj broj je iznosio 667). Najviše ih je zabilježeno na Katedri za mađarski jezik i književnost (150) i Odsjeku za engleski jezik i književnost (138), a najmanje na Odsjeku za filozofiju (25). Mentorji ponovno u izvješćima ističu da je stvaran broj individualnih mentoriranja i veći, jer je teško zabilježiti svaki upit studenata, s obzirom na to da se mnogo razgovora odvija neposredno prije ili nakon nastave.

ODSJEK/KATEDRA	PROSJ. ODAZIV STUDENATA	MAKS. PROSJ. ODAZIV STUDENATA	MINIM. PROSJ. ODAZIV STUDENATA	BROJ INDIVIDUALNIH MENTOR.
ENGLESKI JEZIK I KNJIŽEVNOST	56,50%	100,00% (2)	8,33%	138
FILOZOFIJA	44,70%	80,00%	11,76%	25
HRVATSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST	47,97%	100,00%	0,00%	115
INFORMACIJSKE ZNANOSTI	54,47%	93,75%	20,00%	93
NJEMAČKI JEZIK I KNJIŽEVNOST	82,45%	88,89%	41,67%	52
PEDAGOGIJA	40,64%	77,78%	20,00%	40
POVIJEST	71,38%	100,00%	0,00%	68
PSIHOLOGIJA	82,84%	95,54%	66,67% (2)	81
MAĐARSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST	80,59%	90,91%	72,22%	150
UKUPNO	60,13 %	100,00% (4)	0,00% (4)	762

Tablica 3. Odaziv studenata na mentorske sastanke i individualna mentoriranja u akademskoj godini 2013/2014.

Kao i proteklih godina, na mentorskim su sastancima obrađene brojne teme koje se tiču procesa studiranja na Filozofskom fakultetu u Osijeku, a u skladu s prijedlogom tema („Hodogram i teme mentorskih sastanaka – prijedlog“) koji je dostupan na mrežnim stranicama Sustava za kvalitetu pod poveznicom <http://www.ffos.unios.hr/sustav-za-kvalitetu/mentorski-sustav>. Uz preporučene teme koje se odnose na uobičajeni tijek procesa studiranja, nastavnici mentorji sa studentima su raspravljali i o temama koje su bile osobito aktualne u akad. godini 2014./2015., primjerice o izborima za predstavnike u Studentskom zboru, o različitim književnim natječajima, Festivalu znanosti i slično.

Mentori su u izvješćima iznijeli svoja zapažanja te istakli najčešće probleme na koje su studenti ukazivali, od kojih posebno ističemo sljedeće:

- studentsko nezadovoljstvo pitanjima u anketama u kojima se procjenjuje kvaliteta rada nastavnika (Povjerenstvo za kvalitetu dalo je svoje preporuke za izmjenu studentskih anketa, no iste do danas nisu uvažene. U planu rada Povjerenstva za ovu godinu je analiza rada Radna skupine za izradu studentske i nastavničke ankete te će o ovom – za studente i nastavnike važnom – pitanju svakako biti još riječi.)
- odabir i upis izbornih kolegija
- kolizije u rasporedu sati
- nedovoljan broj primjeraka ispitne literature u knjižničnom fondu (Povjerenstvo za kvalitetu je u ovoj akad. godini već dalo preporuku da se omogući studentima, a ne samo nastavnicima, da sami zatraže naručivanje većeg primjeraka obvezne literature, jer imaju najbolji uvid u potrebe.)
- te problematika vezana uz stručnu praksu.

Povjerenstvo za kvalitetu je dalo Upravi preporuke vezane za sve ove probleme, a njihovo prihvatanje i provedba vjerojatno ovise o objektivnim mogućnostima i okolnostima te će, vjerujemo, u dogledno vrijeme svi problemi biti adekvatno riješeni.

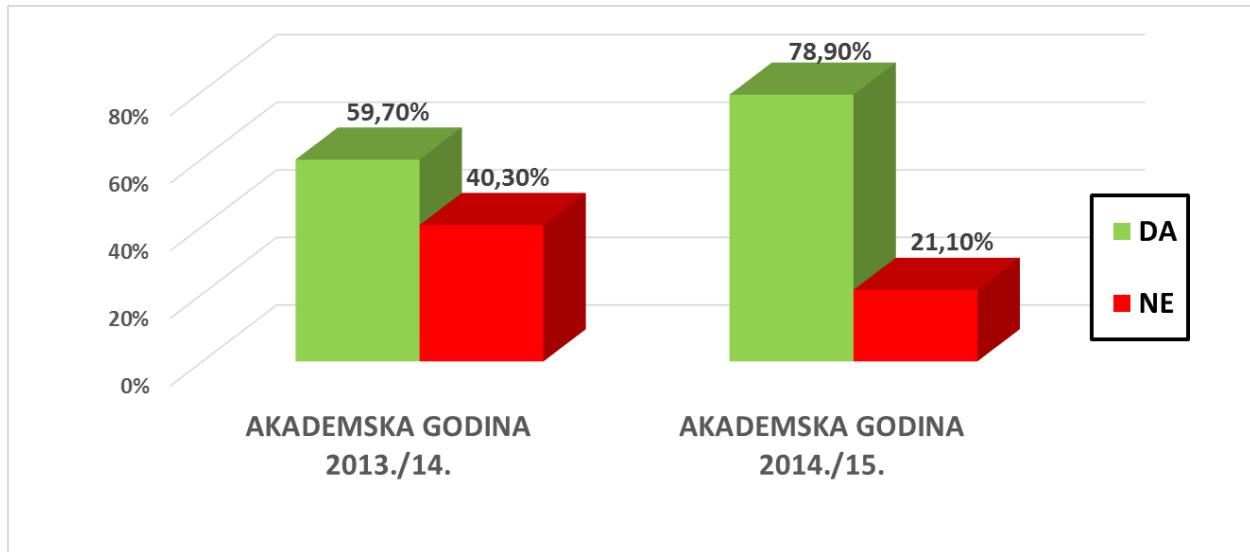
U akad. god. 2014./2015. mentorji nisu isticali negativan stav prema mentorskim sastancima niti su iskazivali potrebu ili konkretnе prijedloge za promjenom mentorskog sustava, ali određeni broj mentora i dalje navodi kako se studenti slabije odazivaju sastancima. Uočeno je da je organiziranje mentorskog sustava na način da nastavnik mentorira studente kojima u toj akademskoj godini i predaje (primjerice na Odsjeku za hrvatski jezik i književnost i Odsjeku za psihologiju koji to posebice i ističu) osobito učinkovito.

Kao što je bilo za očekivati prema podatcima iz prethodnih analiza, praksa individualnog mentoriranja i dalje se uspješno nastavlja te nastavnici bilježe vrlo velik broj individualnih mentorskih susreta sa studentima (tablica 3.).

Prema podatcima navedenim u mentorskim izvješćima, može se zaključiti da je mentorski sustav posve zaživio, da su ga nastavnici mentorji prihvatali i provode ga u skladu s preporukama.

2. Studentska procjena mentorskih sastanaka

U akademskoj godini 2014./2015. drugi puta je provedena anketa u kojoj su studenti procjenjivali mentorske sastanke. Ispitano je 593 studenta od kojih je 468 (78,9%) prisustvovalo barem jednom mentorskom sastanku i toj godini, što predstavlja porast u odnosu na akad. godinu 2013./2014. kada je mentorskom sastanku prisustvovalo 59,70 % studenata (slika 2).

Slika 2. Usporedni grafički prikaz odgovora na pitanje: „Jeste li u ovoj akad. godini prisustvovali barem jednom mentorskem sastanku?“

Studenti koji nisu bili na mentorskim sastancima (njih 125, odnosno 21,1%) odgovarali su na pitanje o razlogu svog nedolaska. Najviše studenata nije dolazilo zato što nisu zainteresirani za njih (33 studenata, 26,4%), ali studenti navode i da sastanci nisu sazivani (19 studenata, 15,2%), da nisu znali kada će sastanci biti (25 studenata, 20%) te da su sastanci sazivani u vrijeme nastave (27 studenata, 21,6%). Usporedni podatci s prethodnom akademskom godinom mogu se vidjeti u tablici 4.

Pitanje 1.1. Ukoliko niste, molimo vas da odgovorite zbog čega niste prisustvovali mentorskim sastancima				
Tvrđnja	Akad. god. 2013./2014.		Akad. god. 2014./2015.	
	Broj odgovora	Postotak	Broj odgovora	Postotak
Mentorski sastanci nisu sazivani	110	36,7%	19	15,2%
Nisam znao/la kada će biti mentorski sastanak	56	18,7%	25	20,0%
Nisam zainteresiran/a za mentorske sastanke	56	18,7%	33	26,4%
Mentorski sastanci su sazivani u vrijeme kada imam nastavu	25	8,3%	27	21,6%
Drugo	53	17,7%	21	16,8%
UKUPNO ISPITANIKA	300	100,0 %	125	100,0%

Tablica 4. Usporedni prikaz za akad. godinu 2013./2014. te 2014./2015.

468 studenata koji su nazočili mentorskim sastancima odgovarali su na pitanja o kvaliteti samih sastanaka. 352 studenta (75,2%) smatraju da su sastanci bili vrlo informativni ili informativni te ih ocjenjuju ocjenom 4 ili 5. Njih 321 (68,6%) smatra da su bili vrlo korisni ili korisni te da se govorilo o važnim temama (351 student, 75%), odnosno ocjenjuju te tvrdnje s ocjenama 4 i 5, na temelju čega se zaključuje kako većina anketiranih studenata ima pozitivan odnos prema mentorskim sastancima te ih smatraju potrebnima.

Pitanje 2.1. Procijenite na skali od 1 do 5 gdje je 1-ne uopće (niti malo), 5- u potpunosti (izuzetno mnogo) KOLIKO SU MENTORSKI SASTANCI BILI INFORMATIVNI

Tvrđnja	Broj odgovora	Postotak
1	16	3,4%
2	6	1,3%
3	94	20,1%
4	171	36,5%
5	181	38,7%
UKUPNO ISPITANIKA	468	100,0 %

Prosječna ocjena – 4,08 (U akad. godini 2013./2014. prosječna ocjena: 4,01)

Pitanje 2.2. Procijenite na skali od 1 do 5 gdje je 1-ne uopće (niti malo), 5- u potpunosti (izuzetno mnogo) KOLIKO SU MENTORSKI SASTANCI BILI KORISNI

Tvrđnja	Broj odgovora	Postotak
1	8	1,7%
2	27	5,8%
3	112	23,9%
4	172	36,8%
5	149	31,8%
UKUPNO ISPITANIKA	468	100,0 %

Prosječna ocjena – 3,91 (U akad. godini 2013./2014.) prosječna ocjena: 3,75)

Pitanje 2.4. Procijenite na skali od 1 do 5 gdje je 1-ne uopće (niti malo), 5- u potpunosti (izuzetno mnogo) KOLIKO SU PO VAŠEM MIŠLJENJU VAŽNE TEME O KOJIMA JE BILO RIJEČI NA MENTORSKIM SASTANCIMA

Tvrđnja	Broj odgovora	Postotak
1	8	1,7%
2	23	4,9%
3	86	18,4%
4	182	38,9%
5	169	36,1%
UKUPNO ISPITANIKA	468	100,0 %

Prosječna ocjena – 4,03 (U akad. godini 2013./2014.) prosječna ocjena: 3,84).

Sve prosječne ocjene nešto su veće nego u prijašnjoj akademskoj godini, a veći je i odaziv studenata, tako da možemo zaključiti kako su i studenti posve prihvatili mentorski sustav koji uslijed toga ispunjava svoju svrhu – pružanje potpore studentima tijekom studiranja na Filozofskom fakultetu. Ukupna prosječna ocjena za sva pitanja je 3,73 (u akad. godini 2013./2014. bila je 3,59), pri čemu studenti kvalitetu sastanaka ocjenjuju prosječnom ocjenom vrlo dobar (4), a svoju aktivnost ocjenom dobar (3).

Potrebno je istaknuti da studenti u anketi na pitanje 2.5. „Navedite teme o kojima biste željeli razgovarati na mentorskim sastancima“ odgovaraju nižući gotovo četvrtina stranica teksta s prijedlozima potencijalnih tema od kojih se sve teme već nalaze među predloženim temama sastanaka i mentori ih redovito obrađuju. Istodobno, studenti svoju aktivnost na sastancima

ocjenjuju najslabijom ocjenom (2,91), pa možemo ustvrditi da studenti u značajnoj mjeri doprinose kvaliteti (ili manjku kvalitete) mentorskih sastanaka svojom pasivnošću uslijed koje propuštaju od mentora tražiti razgovor upravo o temama koje ih u tom trenutku zanimaju (a što ne mora nužno biti u skladu s predloženim hodogramom tema).

Pitanje 2.3. Procijenite na skali od 1 do 5 gdje je 1-ne uopće (niti malo), 5- u potpunosti (izuzetno mnogo) KOLIKO STE BILI AKTIVNI TIJEKOM SASTANAKA

Tvrđnja	Broj odgovora	Postotak
1	65	13,9%
2	111	23,7%
3	146	31,2%
4	93	19,9%
5	53	11,3%
UKUPNO ISPITANIKA	468	100,0 %

Prosječna ocjena – 2,91 (U akad. godni 2013./2013. prosječna ocjena: 2,77)

Kao i prijašnjih godina, teme koje studente najviše zanimaju odnose se na problematiku vezanu za raspored sati, programe razmjene (Erasmus), ponudu izbornih kolegija, te završne i diplomske radove. Ove godine studenti su iskazali i interes za razgovorom o vježbeničkom stažu i počecima rada u struci.

U dodatnim komentarima i preporukama vrlo mali broj studenata (četvero) ističe da su mentorski sastanci nepotrebni, dok određeni broj studenata želi više sastanaka i konkretnije rezultate (konkretnе odgovore profesora na neka pitanja, rješenja određenih problema i slično).

ZAKLJUČCI I PREPORUKE POVJERENSTVA ZA KVALITETU

Analiza podataka prikupljenih kroz mentorska izvješća i studentsku anketu o mentorskem sustavu ukazuje na pozitivne trendove (veći odaziv na sastanke u odnosu na prethodne akademske godine, bolje ocjene sastanaka, manje prigovora i iskaza nezadovoljstva samim sustavom) te potvrđuje da je mentorski sustav u potpunosti implementiran u Sustav za kvalitetu Filozofskog fakulteta u Osijeku.

Prikupljeni podaci također pokazuju da je veći broj preporuka Povjerenstva za kvalitetu usvojen što je određenim odsjecima olakšalo organizaciju i provođenje mentorskih sastanaka (primjerice, način raspodjele mentorstva unutar odsjeka i katedri, vrijeme zakazivanja sastanaka, podjela e-adresa studenata mentorima, održavanje zajedničkih sastanaka i sl.), no i dalje postoji prostor za eventualna poboljšanja, a u tom smislu Povjerenstvo za kvalitetu donosi sljedeće

PREPORUKE:

1. Kako se praksa prema kojoj je studentima mentor onaj nastavnik koji im na toj studijskoj godini predaje pokazala najuspješnijom, predlažemo onim odsjecima i katedrama koji još nisu uveli taj način mentoriranja da ga uvedu.
2. Podatci iz izvješća i ankete ukazuju na to da je studentska pasivnost jedan od značajnijih čimbenika koji utječe na smanjenje kvalitete održanih sastanaka.

Predlažemo mentorima da prije sastanka zatraže od studenata da sami odaberu temu ili teme o kojima će biti riječi na sastanku te da prilikom svakog susreta podsjetete studente da su suodgovorni za rješavanje svih problema ili pitanja vezanih za studij. Studentske su napomene ukazale na problematičan stav studenata iz kojega proizlazi da bi nastavnici trebali dati studentima gotova rješenja za probleme za koje nastavnik mentor niti ne zna da postoje. Studentska pitanja i iskaz interesa za neke teme prije sastanaka ili na samom mentorskem sastanku preduvjet su uspješnog mentoriranja.

3. Mentor trebaju poticati studente da se prvo sami informiraju o vlastitim pravima i obvezama, i to ne samo studente prve godine prediplomskog studija, jer je praksa pokazala da i studenti na višim godinama studija propuštaju sami tražiti informacije iako su one u pravilu javne i dostupne. Dakle, mentor trebaju studentima prikazati ustroj mrežne stranice Fakulteta te im pokazati gdje se nalaze dokumenti koji su studentima od ključne važnosti (pravilnici koji reguliraju studiranje, postupke vezane za diplomske i završne radove, te stegovnu odgovornost studenata i nastavnika), potom predstaviti rad knjižnice, ureda za studentska pitanja, uputiti ih na postojanje Erasmus i CEEPUS koordinatora, studenata savjetnika, Studentskog zbora i sl., te ih poticati da redovito prate novosti na mrežnoj stranici Fakulteta. Studenti često navode nesnalaženje u ustroju Fakulteta kao jedan od problema („kome se kada obratiti i za što“), pa bi mentor trebali studentima to pojasniti i uputiti ih na pravo mjesto/osobu koja im može pomoći riješiti neki problem (dakle, ne mora mentor riješiti problem vezan za, primjerice, studentsku razmjenu ili priznavanje odslušanih kolegija, nego treba uputiti studenta na voditelja odsjeka i relevantnog koordinatora).
4. Premda je sudeći prema prosječnom odazivu studenata došlo do poboljšanja u tom smislu, anketa i izvješća ipak pokazuju da neki nastavnici nisu održali sastanke odnosno da su ih sazivali u vrijeme kada studenti kojima su mentorim imaju nastavu te apeliramo da se ta praksa korigira. U pojedinim slučajevima nastavnici su bili dulje odsutni (bolovanje, porodiljni dopust), a njihovi odsjeci nisu uvažili prošlogodišnju preporuku Povjerenstva za kvalitetu da se u tim slučajevima studentima dodijeli zamjenski mentor te stoga sastanci nisu održavani. Predlažemo voditeljima odsjeka i katedri da o tome vode računa te da u slučaju dulje odsutnosti mentora (bolest, slobodna godina ili semestar, porodiljni dopust) imenuju zamjenskog mentora.
5. Mentor trebaju poticati studente da dolaze na konzultacije kod predmetnih nastavnika i izravno s njima rješavaju probleme vezane uz kolegije, pisanje završnih i diplomske radova i sl. Prema podatcima iz ankete o mentorskem sustavu, mnoge od tema o kojima bi studenti željeli razgovarati na mentorskim sastancima odnose se upravo na problematiku pojedinih kolegija ili pisanja završnih i diplomskih radova, što bi studenti trebali rješavati izravno s predmetnim nastavnicima, a ne mentorima.
6. Mentor mogu u suradnji sa članovima Alumni kluba ponuditi studentima diplomskih studija sastanke koji tematiziraju vježbenički staž, polaganje stručnog ispita i početak rada u struci što je tema za koju su studenti u anketi ove godine pokazali nešto veći interes.

Prema svim raspoloživim podatcima koji uključuju analize podataka iz mentorskih izvješća za akademsku godinu 2012./2013., 2013./2014., te 2014./2015., te rezultate studentskog vrednovanja mentorskih sastanaka (ankete provedene u akademskoj godini 2013./2014. i 2014./2015.) Povjerenstvo za kvalitetu zaključuje da se mentorski sustav općenito pokazao potrebnim i svrhovitim, a što je potkrijepljeno razmjerno značajnim odazivom studenata na mentorske sastanke te posebice vrlo velikim brojem individualnih mentoriranja, kao i općenito zadovoljstvom studenata dobivenim informacijama i načinom rješavanja problema.

Kao takav, mentorski sustav i dalje pozitivno doprinosi kulturi kvalitete na Filozofskom fakultetu u Osijeku. Vremenskoj i tematskoj organizaciji mentorskih sastanaka potrebno je pristupiti savjesno, a osobito je važno da – s obzirom na studentsku samoprocjenu i procjenu kvalitete sastanaka – studenti ozbiljnije pristupe sastancima te aktivnim sudjelovanjem (postavljanjem pitanja, iskazivanjem problema) iskoriste mogućnosti i prilike koje im mentorski sastanci nude, a koje oni uslijed vlastite pasivnosti često propuštaju.

U Osijeku, 23. studenoga 2015.

Povjerenstvo za osiguravanje i unapređivanje kvalitete
predsjednica
doc. dr. sc. Ljubica Matek